

Nota Bene

Website

Pilot

Regiobijeenkomsten

Informatie via de mail

Quick scan methoden

Intersectoraal

Tijdslijn project

(Commercieel)
Ondersteuningsaanbod

Nota bene

door Rob Abbenhuis en Jacqueline Kerckhoffs, projectleiders

Op 1 augustus 2013 zijn bijna 2500 leerlingen gestart met de nieuwe beroepsgerichte programma's. Met de examenpilot is het project een nieuwe fase ingegaan, een fase waarin de nieuwe examenprogramma's in de praktijk worden gebracht.

Niet alleen voor ons als projectleiding is dit een spannende fase, natuurlijk ook voor de leerlingen en hun docenten. Op papier kan het er allemaal nog zo mooi uitzien, de praktijk gaat uitwijzen hoe scholen gebruik gaan maken van de mogelijkheden die de nieuwe programma's bieden.

Natuurlijk gaan we de scholen begeleiden en volgen we de ontwikkelingen nauwlettend. Waar dat nodig is, is er ruimte om zaken bij te stellen. Daarnaast moeten er nog beslissingen worden genomen, bijvoorbeeld over kwaliteitsborging rondom de keuzedelen. Ook zal er nog veel ontwikkeld moeten worden.

De scholen die van start zijn gegaan met hun leerlingen wagen een sprong in het diepe, maar hebben vooral ook de kans een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van nieuw onderwijs.

Website

In de komende weken ondergaat de [website](#) een verandering. In plaats van namen van de sectoren komen de namen van de profielen centraal te staan in het menu. Door op een profiel te klikken, komt u direct bij de informatie over dat profiel. Aan het gekleurde lijntje voor de profielnaam kunt u zien tot welke sector een profiel behoort. De sectoren worden echter niet losgelaten. Elke sector kent straks naast profielen bijvoorbeeld ook nog de sectorverplichte vakken. Deze vakken veranderen voorlopig niet.

Pilot

Even wat cijfertjes: op 1 augustus 2013 zijn ongeveer 2500 leerlingen gestart met een van de nieuwe profielen op 28 verschillende scholen. Daarnaast maken 8 scholen zich klaar voor de pilot Intersectoraal die start op 1 augustus 2014.

Daarmee is de examenpilot behoorlijk omvangrijk en kunnen we dus heel wat ervaring opdoen met de nieuwe examenprogramma's.

De pilotscholen worden begeleid vanuit het project en hun ervaringen leggen we vast. Updates vindt u uiteraard op de website.

Het afgelopen jaar heeft u de ervaringen van scholen met de nieuwe conceptexamenprogramma's in Van 12 tot 18 kunnen lezen. In september verschijnt in dit magazine de laatste bijdrage vanuit het project. Vanaf oktober vindt u nieuwe schoolportretten op de [website](#) van het project.

Regiobijeenkomsten

De projectleiding bereidt nieuwe regiobijeenkomsten voor. Dit schooljaar houden we twee series bijeenkomsten verspreid over het land. Halverwege het jaar komen de conceptsyllabi en handreikingen aan de orde. Aan het eind van het jaar bespreken we de ervaringen van de pilotscholen. Zodra de data en locaties bekend zijn, krijgt u daarover bericht en kunt zich via de [website](#) inschrijven.

In de nieuwsbrief van oktober vindt u meer informatie over de eerstvolgende regiobijeenkomsten.

Informatie via de mail

Wilt u direct op de hoogte worden gehouden van ontwikkelingen binnen het project, meldt u dan aan als [Contactpunt](#). U ontvangt mail zodra er nieuws is.

Quick scan methoden

Rond de zomervakantie is hard gewerkt aan een quick scan van methoden. Nagegaan is op welke manier bestaande, veel gebruikte methoden gebruikt kunnen worden om les te geven in de nieuwe examenprogramma's. Dit is een service die vooral bedoeld is voor de pilotscholen. Zij starten immers al met lesgeven in de nieuwe examenprogramma's, terwijl zij - en andere partijen - onvoldoende tijd hebben gehad om zelf materiaal te ontwikkelen speciaal voor de nieuwe programma's.

Inmiddels zijn diverse partijen, waaronder uitgevers, hard aan de slag met het ontwikkelen van nieuw lesmateriaal. Ze proberen deze beschikbaar te hebben als de nieuwe examenprogramma's op alle scholen worden ingevoerd.

Het is belangrijk om te weten dat de quick scan bedoeld is voor een quick start. De nieuwe examenprogramma's bevatten namelijk veel nieuwe elementen (bijvoorbeeld rond LOB en onderwerpen in de keuzedelen) en gaan uit van een andere benadering van het onderwijs: hele taken in plaats van losse opdrachten. Het is goed dit bij het bekijken van de quick scan mee te nemen.

Op dit moment zijn de quick scans voor de profielen gereed. Rond 1 oktober komen ook de analyses van de keuzedelen beschikbaar.

Intersectoraal

Er wordt nog gewerkt aan een nieuw examenprogramma Intersectoraal. De intersectorale vernieuwingscommissie (IVC) en ontwikkelgroep buigen zich, samen met klankbordscholen en experts, over de vraag hoe een brede oriëntatie en uitstel van keuze vorm kunnen krijgen in een examenprogramma. Dat is geen eenvoudige opgave, maar we zijn ervan overtuigd dat het gaat lukken om dit examenprogramma te schrijven. Om verwarring te voorkomen heeft de projectleiding besloten tussenproducten en voorstellen over het nieuwe intersectorale examenprogramma niet te publiceren.

Zodra er meer duidelijkheid is, plaatsen we stukken op de [website](#) en informeren we u hierover via de mail en nieuwsbrief.

Tijdslijn project

Nu de conceptexamenprogramma's er liggen en de pilotscholen aan de slag zijn, leunen we in het project niet rustig achterover. Er wordt hard gewerkt aan syllabi en

---

handreikingen en gezocht naar lesmateriaal. In de tijd gezien zijn de volgende producten te verwachten:

Januari 2014: eerste versie syllabi

Het College voor Examens ontwikkelt, samen met een grote groep docenten uit vmbo en mbo, syllabi. In een syllabus staat een nadere uitwerking van dat deel van het examenprogramma dat met een centraal examen wordt afgesloten. Voor de nieuwe beroepsgerichte programma's is dat het profiel. Op basis van de syllabus kunnen docenten hun leerlingen voorbereiden op het centraal examen en ontwikkelen examenmakers examenopgaven.

De eerste versies van de syllabi zijn in januari gereed. Dan vindt er een veldraadpleging plaats en kan het veld reageren op hetgeen beschreven is. Rond de veldraadpleging organiseren we vanuit het project weer regiobijeenkomsten. Zo kunnen zoveel mogelijk mensen kennis nemen van de syllabi en daarop reageren.

Januari 2014: eerste versie handreikingen

Het instituut voor leerplanontwikkeling (SLO) ontwikkelt bij de keuzedelen van de examenprogramma's handreikingen. Handreikingen zijn niet voorschrijvend, maar bieden suggesties voor het onderwijs. In de handreikingen worden keuzedelen toegelicht en worden allerlei suggesties gedaan voor de organisatie van het onderwijs, de schoolexamens, samenwerking of integratie met andere (avo-)vakken enz. In de handreikingen zullen ook de ervaringen van pilotscholen verwerkt worden.

Najaar 2013: handreiking LOB

Loopbaanoriëntatie en begeleiding moeten als een rode draad door het nieuwe beroepsgerichte onderwijs lopen. De structuur van kern, profiel en keuze maakt dat een leerling, binnen de grenzen die de school stelt, zijn eigen programma samen kan stellen. Op het moment dat een leerling kiest voor een profiel of keuzedeel werkt hij aan zijn eigen loopbaanontwikkeling en is hij bezig met LOB, maar LOB omvat meer.

Een school kan zelf kiezen hoe ze LOB vormgeeft, als ze maar voldoet aan de eisen die in deel C van de kern van de examenprogramma's staat.

Om scholen te helpen bij het maken van keuzes, wordt er een handreiking LOB ontwikkeld. Deze handreiking komt in het najaar beschikbaar. Ook scholen die geen pilotschool zijn, kunnen al starten met LOB, ook in het kader van de nieuwe examenprogramma's. U begeleidt immers uw leerlingen nu ook bij het maken van keuzes. Binnen loopbaanoriëntatie en begeleiding wordt dat op een gestructureerde manier gedaan, maar het doel blijft de leerling door te laten stromen naar een MBO-opleiding die bij hem past op een niveau dat hij aankan.

Eind 2013: inventarisatie lesmateriaal compleet

De quick scan lesmateriaal laat zien waar witte vlekken zitten in bestaand lesmateriaal. Witte vlekken zijn onderwerpen die in bestaand lesmateriaal niet aan de orde komen. De kwartiermakers van de quick scan gaan in het najaar van 2013 (als die witte vlekken vastgesteld zijn) op zoek naar bruikbaar lesmateriaal. Bij kenniscentra, branches, MBO's en scholen zoeken ze naar materiaal dat bruikbaar is voor het vmbo. Daarnaast ontwikkelen pilotscholen nieuw lesmateriaal. Al het bruikbare lesmateriaal wordt (zodra het rechtenvrij is) op de website van het project geplaatst.

Voorjaar 2015 vaststelling examenprogramma's

Het is nog ver weg, maar als de examenpilots volgens plan verlopen, kan de staatssecretaris in het voorjaar van 2015 de nieuwe conceptexamenprogramma's vaststellen.

(Commercieel) ondersteuningsaanbod

De vernieuwing van de beroepsgerichte examenprogramma's is een traject met gevolgen voor alle scholen met beroepsgericht onderwijsaanbod.

Onderwijsondersteuningsinstellingen gaan uiteraard mee met de ontwikkelingen en formuleren hier aanbod op naar scholen.

Op de website van het project vindt u enkel het ondersteuningsaanbod van het project Vernieuwing van de beroepsgerichte programma's. Vanuit het project is er geen commercieel aanbod voor ondersteuning van scholen. Het is aan elke individuele school om de ondersteuningsbehoefte te bepalen en een afweging te maken of en zo ja van welk (commercieel) aanbod gebruikgemaakt wordt.

Het is belangrijk hier te melden dat u via onze [website](#), nieuwsbrief en de regiobijeenkomsten volledig op de hoogte wordt gehouden van de ontwikkelingen binnen het project.

Vanuit het project informeren we iedereen die daarom vraagt over de stand van zaken op dat moment. Voor de projectleiding is het ondoenlijk naar individuele scholen te gaan om voorlichting te geven, maar als scholen (liefst in samenwerking met het regionaal mbo en bedrijfsleven) zelf een regiobijeenkomst organiseren, zijn we graag bereid een bijdrage te leveren.

Wilt u reageren? redactie@vernieuwingvmbo.nl
Meer info vindt u op: www.vernieuwingvmbo.nl

De nieuwsbrief NB is een uitgave van het project Vernieuwing beroepsgerichte vakken in het vmbo